

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică

RAPORT

la proiectul de lege privind instituirea Crucii comemorative „Participant la acțiunile de luptă din Afganistan (1979-1989)”

nr. 403 din 15.11.2018

În conformitate cu prevederile Regulamentului Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996, Comisia securitate națională, apărare și ordine publică a fost sesizată spre dezbateră în fond cu proiectul de lege privind instituirea Crucii comemorative „Participant la acțiunile de luptă din Afganistan (1979-1989)”.

Proiectul legii a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvernul Republicii Moldova, fapt ce corespunde prevederilor art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului.

Prin acest proiect se promovează interesele cetățenilor Republicii Moldova, care au participat la acțiunile de luptă din Afganistan în perioada 24 decembrie 1979 – 15 februarie 1989 în cadrul contingentului limitat al trupelor militare sovietice în Afganistan și dețin statut de veteran de război. Astfel, se propune conferirea pentru această categorie de cetățeni a distincția de stat – Crucea comemorativă „Participant la acțiunile de luptă din Afganistan (1979-1989)”.

Proiectul dat conține 2 anexe în care se reglementează Statutul Crucii comemorative și modelul acesteia.

Proiectul a fost supus expertizei anticorupție, care stipulează că proiectul expertizat nu conține factori și riscuri de corupție.

Pe marginea proiectului respectiv Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media, precum și Comisia protecție socială, sănătate și familie s-au pronunțat pentru dezbateră în cadrul ședințelor plene. De asemenea, este prezentat avizul Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului în care se

menționează că procedura legislativă de înaintare a proiectului dat de lege a fost respectată.

Proiectul a fost redactat și este anexat la prezentul raport.

În concluzie, Comisia securitate națională, apărare și ordine publică, în rezultatul examinării proiectului în ședința sa din 28 noiembrie 2018 a propus cu votul majorității membrilor comisiei adoptarea proiectului de către Parlament în prima și a doua lectură.

Eugen CARPOV
Președintele Comisiei

LEGE

privind instituirea Crucii comemorative „Participant la acțiunile de luptă din Afganistan (1979–1989)”

Parlamentul adoptă prezenta lege ordinară.

Art. 1. – Se instituie Crucea comemorativă „Participant la acțiunile de luptă din Afganistan (1979–1989)”.

Art. 2. – Se aprobă:

- a) statutul Crucii comemorative „Participant la acțiunile de luptă din Afganistan (1979–1989)”, conform anexei nr. 1;
- b) modelul Crucii comemorative „Participant la acțiunile de luptă din Afganistan (1979–1989)”, conform anexei nr. 2.

Art. 3. – Guvernul va asigura finanțarea confecționării Crucii comemorative „Participant la acțiunile de luptă din Afganistan (1979–1989)”, a legitimației aferente, a baretei de substituție și a cutiei capitonate.

Art. 4. – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

STATUTUL Crucei comemorative „Participant la acțiunile de luptă din Afganistan (1979–1989)”

1. Crucea comemorativă „Participant la acțiunile de luptă din Afganistan (1979–1989)” este o distincție de stat comemorativă și se conferă cetățenilor Republicii Moldova care au participat la acțiunile de luptă din Afganistan în perioada 24 decembrie 1979 – 15 februarie 1989 în cadrul contingentului limitat al trupelor militare sovietice în Afganistan și dețin statutul de veteran de război în conformitate cu prevederile art. 7 alin. (2) pct. 1) lit. f) din Legea nr. 190/2003 cu privire la veterani.

2. Însemnul Crucei comemorative „Participant la acțiunile de luptă din Afganistan (1979–1989)” reprezintă o cruce greacă mare, înscrisă într-un pătrat imaginar cu latura de 35 mm și avînd lățimea brațului de 12 mm, așezată peste o cruce greacă mai mică, înscrisă într-un pătrat imaginar cu latura de 28 mm și avînd lățimea brațului de 16 mm, totul de argint. De mijlocul marginii superioare a brațului de sus al crucii mari este fixată o toartă de suspensie, de argint, prin care însemnul se prinde de baretă cu un inel din același metal.

Pe avers, crucea mare are pe perimetru un chenar lat de argint, în relief, iar fundalul este reliefat în raze nenumărate emanînd din centru și acoperit cu email roșu-rubiniu. În mijlocul crucii, pe traversă și brațul de sus, este reprezentată în relief silueta frontală a monumentului principal din cadrul Complexului memorial „Feciorilor Patriei – Sfîntă Amintire” din Chișinău, de aur. Crucea mică este gravată în întregime cu frunze de laur în relief, de argint.

Reversul însemnului este plat și are gravat în mijloc, în incizie, cu litere capitale, în patru rînduri, legenda: „PARTICIPANT / LA ACȚIUNILE DE LUPTĂ / DIN AFGANISTAN / 1979–1989”.

Însemnul se confecționează din tombac poleit și emailat.

Panglica distincției este din moar, cu lățimea de 30 mm, avînd pe mijloc o dungă roșie-rubinie, cu lățimea de 10 mm, flancată de cîte o dungă albă, cu lățimea de 1 mm, și pe margini cîte trei dungă cu lățimea de 3 mm fiecare: la stînga în culorile Drapelului de Stat al Republicii Moldova – de la stînga la dreapta, una albastră, una galbenă, una roșie, iar la dreapta în culorile Drapelului de Stat al Republicii Islamice Afganistan – de la stînga la dreapta, una neagră, una roșie, una verde. Panglica se îmbracă pe o baretă metalică, de formă dreptunghiulară, cu înălțimea de 45 mm și colțurile de jos tăiate. Baretă este dotată jos cu o toartă de suspensie, de culoarea însemnului, iar pe revers cu un sistem de prindere.

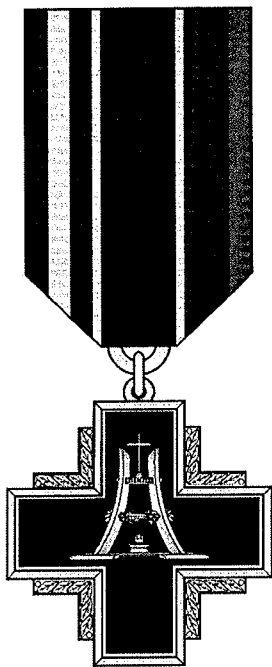
Înălțimea totală a distincției este de 87 mm.

Baretă de substituie a distincției este dreptunghiulară, cu lățimea de 30 mm și înălțimea de 12 mm, și îmbrăcată cu panglica distincției.

Distincția se poartă în partea stîngă a pieptului.

MODELUL

**Crucii comemorative „Participant la acțiunile
de luptă din Afganistan (1979–1989)”**

AVERS

REVERS

**BARETA
DE SUBSTITUIRE**

ЗАКОН

об учреждении Памятного креста «Participant la acțiunile de luptă din Afganistan (1979–1989)»

Парламент принимает настоящий ординарный закон.

Ст. 1. – Учредить Памятный крест «Participant la acțiunile de luptă din Afganistan (1979–1989)» («Участник боевых действий в Афганистане (1979–1989 гг.)»).

Ст. 2. – Утвердить:

- а) статут Памятного креста «Participant la acțiunile de luptă din Afganistan (1979–1989)» согласно приложению 1;
- б) эскиз Памятного креста «Participant la acțiunile de luptă din Afganistan (1979–1989)» согласно приложению 2.

Ст. 3. – Правительству обеспечить финансирование изготовления Памятного креста «Participant la acțiunile de luptă din Afganistan (1979–1989)», удостоверения к нему, замещающей планки и бархатного футляра.

Ст. 4. – Настоящий закон вступает в силу со дня опубликования в Официальном мониторе Республики Молдова.

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ ПАРЛАМЕНТА

СТАТУТ
Памятного креста
«Participant la acțiunile de luptă din Afganistan (1979–1989)»

1. **Памятный крест «Participant la acțiunile de luptă din Afganistan (1979–1989)»** является памятной государственной наградой, которой награждаются граждане Республики Молдова, участвовавшие в боевых действиях в Афганистане в период с 24 декабря 1979 года до 15 февраля 1989 года в составе ограниченного контингента советских войск в Афганистане, и которые имеют статус ветерана войны в соответствии с положениями подпункта f) пункта 1) части (2) статьи 7 Закона о ветеранах № 190/2003.

2. **Знак Памятного креста «Participant la acțiunile de luptă din Afganistan (1979–1989)»** представляет собой вписанный в воображаемый квадрат со стороной 35 мм большой греческий крест, имеющий ширину стойки 12 мм, положенный на вписанный в воображаемый квадрат со стороной 28 мм меньший греческий крест, имеющий ширину стойки 16 мм – все из серебра. В середине верхней оконечности стойки большого креста закреплено серебряное ушко, через которое знак с помощью кольца из того же металла подвешивается к колодке.

На лицевой стороне большой крест имеет по периметру широкую серебряную выпуклую кайму, а его рельефный фон с многочисленными расходящимися от центра лучами покрыт рубиново-красной эмалью. На середине креста, на перекладине и на верхнем конце – золотое рельефное изображение фронтального силуэта главного памятника Мемориального комплекса «Feciorilor Patriei – Sfîntă Amintire» в Кишинэу. Меньший крест полностью покрыт серебряными рельефно выгравированными лавровыми листьями.

Оборотная сторона знака плоская, а посередине прописными буквами в четыре ряда выгравирована легенда: «PARTICIPANT / LA ACȚIUNILE DE LUPTĂ / DIN AFGANISTAN / 1979–1989».

Знак выполнен из полированного и эмалированного томпака.

Лента награды из муара шириной 30 мм, имеющая посередине рубиново-красную полосу шириной 10 мм, сопровождаемую белыми полосками шириной 1 мм. По краям ленты – по три полоски шириной 3 мм каждая: слева – в цветах Государственного флага Республики Молдова, слева направо – одна синяя, одна желтая, одна красная, а справа – в цветах Государственного флага Исламской Республики Афганистан, слева направо – одна черная, одна красная, одна зеленая. Лента обтягивает металлическую колодку прямоугольной формы высотой 45 мм, со срезанными нижними углами. В нижней части

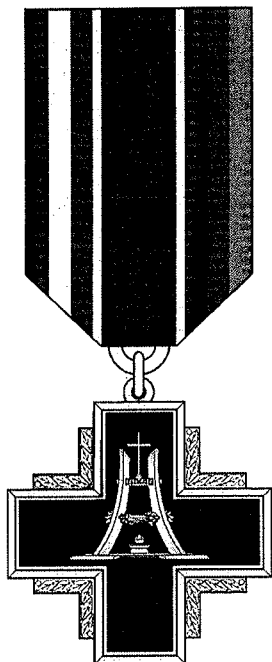
колодки имеется ушко цвета знака, а на оборотной стороне – приспособление для крепления.

Общая высота награды 87 мм.

Замещающая планка награды – прямоугольная, шириной 30 мм и высотой 12 мм, обтянута лентой награды.

Награда носится на левой стороне груди.

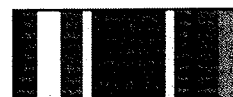
ЭСКИЗ
Памятного креста
«Participant la acțiunile de luptă din Afganistan (1979–1989)»

**ЛИЦЕВАЯ
СТОРОНА**

**ОБОРОТНАЯ
СТОРОНА**

**ЗАМЕЩАЮЩАЯ
ПЛАНКА**